

(2½ Hours)

Total Marks: 75

Q.No. 1: Answer any six in two sentences. कोणत्याही सहा चे दोन वाक्यात उत्तरे लिहा. (12)

1. Definition of Administrative Law by Ivor Jennings. Ivor Jennings प्रशासकीय कायद्याची व्याख्या सांगा.
2. What are various sources of administrative law? प्रशासकीय कायद्याचे स्रोत सांगा.
3. Explain the writ of prohibition. प्रतिबंध हि रिट स्पष्ट करा.
4. Explain the Doctrine of Procedural Ultra vires. प्रोसिजरल अल्ट्रा व्ह्यारस स्पष्ट करा.
5. Explain the doctrine of estoppel. इस्टोपेल चे तत्व स्पष्ट करा.
6. State any two function of Parliamentary Committee. संसदीय समितीचे दोन कर्तव्य स्पष्ट करा.
7. State two function of civil service. नागरी सनदेचे दोन कर्तव्य स्पष्ट करा.
8. Define public servant under the Prevention of Corruption Act, 1988. भ्रष्टाचार प्रतिबंध कायद्यानुसार पब्लिक सर्व्हन्ट स्पष्ट करा.

Q.No.2: Write Short Notes on any two. कोणत्याही दोन वर थोडक्यात टिप लिहा. (12)

1. Parliamentary or Government Control over Public Corporation सार्वजनिक महामंडळावरील संसदेचे नियंत्रण
2. Ridge v/s Baldwin रिज विरुद्ध बाल्डविन
3. Red Light Theory of Administrative Law प्रशासकीय कायद्यामधील रेड थेयरी
4. Salient features of Lokpal and Lokayukta Act, 2013 लोकपाल आणि लोकायुक्त कायद्याचे वैशिष्ट्ये

Q.No.3:- Answer any two situational based questions. कोणत्याही दोन परिस्थितीजन्य प्रश्नाची उत्तरे लिहा. (12)

1. A complaint was given by some girl students of a college that some boy's students of their college entered and misbehaved in the ladies hostel. The enquiry committee recorded their statement of the girl in the absence of the boys and expelled the boys from the college. महाविद्यालयातील काही विद्यार्थिनींनी तक्रार केली होती की, त्यांच्या महाविद्यालयातील काही मुलांनी महिला वसतिगृहात प्रवेश करून गैरवर्तन केले. चौकशी समितीने मुलाच्या गैरहजेरीत मुलीचा जबाब नोंदवून त्या मुलांना कॉलेजमधून निष्कासित केले.

- a. Is the decision of the committee valid? Give reason समितीचा निर्णय वैध आहे का? करणे सांगा.
- b. Cite the relevant case law. संबंधित केस कायद्याचा संदर्भ द्या.

2. Dr. Boham, a doctor of Cambridge University was fined by the College of Physicians for practicing in the city of London without the license of the College. The statute under which the College acted provided that the fines should go half to the King and half to the College. कॉलेज ऑफ फिजिशियन्सने लंडन शहरात कॉलेजच्या परवान्याशिवाय प्रॅक्टिस केल्याबद्दल केंब्रिज विद्यापीठाचे डॉक्टर बोहम यांना दंड ठोठावला. कॉलेजने ज्या कायद्यानुसार कारवाई केली त्या कायद्यात दंड अर्धा राजा आणि अर्धा कॉलेजला जावा अशी तरतूद आहे.

- a. Explain the principle involved in the above case. वरील प्रकरणात समाविष्ट असलेले तत्व स्पष्ट करा.
- b. Explain the various kind of bias. विविध प्रकारचे पूर्वाग्रह स्पष्ट करा.

3. A statute enabled the Market Committees to retain the fee levied and collected by them from licenses in excess of the leviable amount if the burden of such fee was passed on by the licensees to purchasers. The validity of the said provision was challenged. एका कायद्याने बाजार समित्यांना आकारले जाणारे शुल्क आणि परवान्यांकडून वसूल केलेल्या रकमेपेक्षा जास्त रक्कम, अशा शुल्काचा बोजा परवानाधारकांनी खरेदीदारांवर टाकला असेल तर राखून ठेवण्यास सक्षम केले. या तरतुदीच्या वैधतेला आव्हान देण्यात आले होते.

- a. Cite the relevant case law. संबंधित केस कायद्याचा संदर्भ द्या.
- b. Explain Doctrine of unjust enrichment. अन्यायकारक संवर्धनाचा सिद्धांत स्पष्ट करा.

4. 'Berry' developer and builder had an agreement with Government and Metropolitan Development Authority under which developer was allowed to develop certain acres of land to construct affordable houses for middle class people in Delhi city and hand over part of them to the State Government. But it was found that Mr. Berry had built palaces for those who can afford Bentley and Mercedes (rich people). 'बेरी' विकासक आणि बिल्डर यांचा सरकार आणि महानगर विकास प्राधिकरणाशी करार झाला होता ज्यांतर्गत विकासकाला दिल्ली शहरातील मध्यमवर्गीय लोकांसाठी परवडणारी घरे बांधण्यासाठी काही एकर जमीन विकसित करण्याची परवानगी देण्यात आली होती आणि ती बांधून राज्य सरकारकडे सुपूर्द केला होता. पण असे आढळून आले की मिस्टर बेरीने बेंटले आणि मर्सिडीज (श्रीमंत लोक) परवडणाऱ्यांसाठी बंगले बांधले आहेत.

- a. Is this act of the builder liable to be challenged in High Court or Supreme Court under PIL and what type of writ can be issued? बिल्डरच्या विरोधात जण हित याचिकेद्वारे उच्च न्यायालयात किंवा सर्वोच्च न्यायालयात आव्हान दिले जाऊ शकते आणि कोणत्या प्रकारचे रिट जारी केले जाऊ शकते?
- b. Explain the concept of Public Interest Litigation? जनहित याचिका ही संकल्पना स्पष्ट करा.

Q. No.4: Answer any three in detail. कोणत्याही तीन चे सविस्तर उत्तरे लिहा. (39)

1. Discuss the nature, scope and reasons for the growth of administrative law. प्रशासकीय कायद्याच्या स्वरूप, व्याप्ती आणि वाढीचे कारणे यांची चर्चा करा.
2. Explain the concept of delegated legislation and Constitutional Validity of Delegated Legislation with relevant case laws. संबंधित केस कायद्यांसह प्रत्ययोजित कायद्याची संकल्पना आणि प्रत्ययोजित कायद्याची घटनात्मक वैधता स्पष्ट करा.
3. What are the advantages and disadvantages of tribunals and explain the salient Features of Tribunal Reforms Act, 2021? न्यायाधिकरणाचे फायदे आणि तोटे काय आहेत आणि न्यायाधिकरण सुधारणा कायदा, २०२१ ची ठळक वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा?
4. Explain the concept of corporation. Discuss its characteristic and classification. महामंडळ ही संकल्पना स्पष्ट करा. महामंडळाचे त्याची वैशिष्ट्ये आणि वर्गीकरण चर्चा करा.
5. Explain the concept of sovereign immunity in the light of Vidhyawati v/s State of Rajasthan case. विद्यावती विरुद्ध राजस्थान प्रकरणामधील समाविष्ट सार्वभौम प्रतिकारशक्तीची संकल्पना स्पष्ट करा.